

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra Robert Fulton: 1-2. - 1928

Citation: Hauch, Carsten: "Robert Fulton: 1-2. - 1928", i Hauch, Carsten: *Robert Fulton: 1-2. - 1928*, udg. af Niels Birger Wamberg , 1926-29, s. VIII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch02val-shoot-idm140500968699936/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Robert Fulton: 1-2. - 1928

licentia poetica, der — som før omtalt — saa grelt som muligt skal tjene til at vise Omfanget af Modstanden.

Og hvad Kilderne helt mangler, er den Idealisering af Hovedpersonen, der finder Sted, og hele det Element af Poesi, der naturnødvendigt kommer til, naar en Kunstner former et Stof.

Litterært set er denne Roman, som Hauchs øvrige, beslægtet med Goethes og Romantikens Romanform. Hvad der i Indledningen til »En polsk Familie« i Almindelighed er sagt herom, gælder ogsaa for »Robert Fulton«. Valget af Amerika som Skueplads er ikke alene betinget af, at dette Land er Fultons Hjemsted, men hænger vel sammen med den i Tidens Litteratur herskende Lovprisning af den nye Verden som den primitive, der ikke var tyngt af Historie og Kultur. Fremhævelsen af Naturens Evangelium gaar helt tilbage til Rousseau; Digterne følger ham; i det 18. Aarhundrede eksempelvis Bernardin de St. Pierre og hele Idyldigtningen, i Romantikens Periode Mænd som Chateaubriand, Lenau og Goethe, hvilken sidste især har paavirket Hauch.

Goethe følte sig i flere Perioder af sit Liv tiltrukket af Amerika og har baade i Prosa og paa Vers udtrykt sig lovprisende om dette de store Muligheders Land, hvor alt var nyt og frisk. Paa flere Steder i de to Romaner om Wilhelm Meister omtales Amerika; i Samtalerne med Eckermann erkender Goethe Nødvendigheden af en Panamakanal, i »Faust«s anden Del minder dennes Landvindingsbestræbelser om den amerikanske Kolonisering. Et betegnende Udtryk for Goethes Syn paa Amerika er følgende Udtalelse i »Zahme Xenien« fra 1827:

Amerika, du hast es besser
Als unser Kontinent, das alte,
Hast keine verfallene Schlösser
Und keine Basalte.
Dich stört nicht im Innern,

VIII